

Bohoslužby v Zábřehu 16.ledna 2022

J 2, 1-12

Milé sestry, milí bratři, nejspíš se to v nějaké podobě stalo každému z nás. Potřebujete s někým mluvit, někam zavolat, oznámit něco důležitého a telefonu dojde baterka. Nebo zbývá kousek domů, někam do cíle a auto nemá palivo, dojde zkrátka šťáva. Je to nepříjemnost. Velká nepříjemnost. Většinou ji druhá strana pochopí. Horší je, když dojde jídlo nebo pití na nějaké oslavě. Pozvete hosty, většinou takové, kterých si vážíte, jsou pro vás důležití a najednou jim nemáte co nabídnout. To je už vážná nepříjemnost. Člověka v takových chvílích napadá, jak se to může stát? Jak je možné, že to či ono nestačí. Možná jsem mohl natankovat víc, nebo pořídit si lepší telefon. Nemusel tak škudlit, když mám vzácné hosty. Zkrátka je vidět, že zde člověk cosi špatně odhadl, zanedbal. Úměrně počtu dotčených se pak s ním nese cejch nespolehlivosti. A to je už krajně nepříjemné.

Evangelista Jan hned na počátek svého svědectví o Ježíši zařadil také jednu velkou nepříjemnost. Ježíš se svými učedníky přišel na svatbu. A hle, ono dojde víno. Proč Jan začíná zrovna takto? Jaký má smysl takovéto vyprávění? Nedostatek vína, to je přece téma spíš pro alkoholiky, různé ochlasty než spořádané občany. Jenže ono to víno ke svatbě patří. Je důležité. Pro všechny. Samozřejmě, že by to šlo i bez něj. Od žízně přeci pomůže i obyčejná voda, s přáteli se setkáváme kvůli nim a ne kvůli tomu, že do sebe obrátíme nějakou tu skleničku. Ale přesto. Přesto takovým slovům člověk sám moc nevěří. Zejména, když je vezme do detailu. Co kdybych dnes řekl, že nebudeme zpívat? A nebo vám jen tak něco zaskřehotám? Přece je důležité zvěstované slovo. Jenže tak nějak cítíme, že by to nebylo zcela ono. Tak jako by to nebylo zcela ono, když v životě budeme jíst jen chléb a k tomu občas nějakou zeleninu a jen tak uvařený kus masa. Bez koření, samozřejmě. Jsou věci, které životu dodávají takříkajíc šťávu, tedy působí, že není jen takový suchý, strohý. Jen tak mimochodem, život v pustině je přece důsledek vyhnání z ráje, nikoliv stvořitelský záměr. Takže víno na svatbě je důležité. A když dojde je to celkem tragédie. Není to bez něj prostě nějak ono. Tak jako není zcela ono žít život bez ... každý si jistě něco doplní.

Na situaci reaguje Marie, Ježíšova matka. Zvláštní prvek. Zejména pro nás evangelíky, kteří se mnohdy tváříme, že Marie je něco, co nepotřebujeme. No zde je právě u toho „nepodstatného“ vína celkem důležitá. I když toho moc neřekne. Prostě nemají víno. Vidíme, jak dokonale si s ní Ježíš rozumí. Dvě slova a jemu je jasné, kam tím míří. A bez ohledu na to, co Ježíš na to řekne, ona věří, že tato dvě slova prostě stačí k vyřešení situace. Vlastně dvě slova a pak hodně víry.

Cokoliv řekne, to udělejte. Ona sama neví, co se stane, jak to Ježíš udělá. Ale ví, že to nenechá jen tak.

Jelikož v tak úzkém vztahu je komunikace někdy celkem strohá, asi nás Ježíšova slova zarazí. On vypadá celkem netečně. Bratří ekumenici to přeložili ještě celkem jemně, králiční se s tím ale moc nemazlili. Co mě a tobě do toho? Tedy něco ve smyslu: Nemají víno? A co jako my s tím? To přeci není naše starost. Je jasné, že to ten Ježíš takto dělá schválně. Ne proto, aby škádlil svou matku. Pubertu má v tomto případě už za sebou. Spíš tím někoho připomíná. Jakoby se v něm zrcadlila představa mnoha lidí o Bohu. Kolikrát slyšíme výroky, že Bohu je to přeci jedno, že se o tento svět nestará. Dokonce je na tom postavena celá filosofie. A kupodivu bychom k ní v mnoha ohledech nemuseli mít ani moc daleko. Hospodin to tu nějak rozjel, dal světu svá pravidla a teď si dává oraz. Tedy jen na to kouká, případně řeší někde něco jiného. Takže Ježíš vlastně říká, že tak jak reaguje bychom mohli často vidět Boha, ale i sami sebe v mnoha podobných situacích. Přece ten ženich ví, kolik lidí může přijít, věděl, kolik by se toho mělo objednat. A je to jeho problém, že to neodhadl. Přece milí lidičkové víte, jak se máte k sobě chovat. Že jste něco nezvládli? Čí je to problém? Takže vyřešeno.

Ježíš ale chce ukázat, že věci se dají řešit i jinak. Skrytě, nenápadně do situace vstupuje. Nalijte vodu do džbánů a doneste ochutnat. Zprvu to vypadá jako dobrý svatební vtip. Ovšem pro nás je to něco hlubšího. Ježíš na sebe bere odpovědnost ženicha. Nedělá si legraci, nechce si přisadit a celý ten trapas rozdmýchat. Ono, kdyby to s tou proměnou nevyšlo, to by byla ostuda. Ale ne Ježíšova. Toho by plácali po rameni, jak elegantně na to upozornil. Ostatně dle reakce toho správce se zdá, že mnozí hosté byli v situaci, kdy jim obsah džberů na víno mohl být celkem fuk. Kdyby tam namíchali trochu octa, asi by to prošlo. Ale právě takovou levotu Ježíš nedělá. Tím, že na sebe bere odpovědnost toho ženicha, ukazuje na svou roli nejen na této svatbě. Své matce říkal, že ještě nepřišla jeho hodina. Je brzy na to, aby se ukázalo, kým skutečně je. Ta hodina přijde až na kříži. Ale už teď dává nahlédnout, co ten kříž bude znamenat. Jde o milost, jde o to, že na sebe bere odpovědnost za naše kiksy. Nesoudí je, nevysmívá se, nepovyšuje, ale urovnává, odstraňuje. Tím, že do děje zapojuje správce hostiny, který volá ženicha, tím své dílo zviditelňuje. Ale jen tomu, kdo ho vidět má. O reakci ženicha se tu nepíše, ale z kontextu je jasné, že musel pochopit, co se stalo. Ví, co objednal, ví, že smrdělo průšvihem a ví, že mu teď někdo hodně pomohl.

O Ježíšově díle zde vypovídá ještě jedna věc. Situaci řeší zázrakem. Mohl sáhnout pro měšec a poslat učedníky pro pár soudků. A nebo vytáhnout klíče a poslat domů pro vlastní zásoby. Něco by se našlo. Ale on udělá zázrak, tedy vše vyřeší způsobem, který jde mimo lidské chápání. Pro nás nepředstavitelné je ale i to, jak to vyřeší s našimi vlastními chybami a nedostatky. A o to jde. V Ježíši vidíme, že Bůh udělá něco naprosto nepřírozeného, nečekaného, když dojde na zúčtování našich vin. Místo vymyšlení trestu řekne, dobře, i za tebe umřel můj Syn.

Tady už je jasné, že se nás tento příběh velice osobně dotýká. Jan ví naprosto jasně, proč začíná takovouto událostí někde v Galileji. Předně jde o Ježíše. Poznáváme, jaký je. Čteme, že učedníci v něho uvěřili. Přichází někdo, kdo má moc, kdo se zajímá o situaci druhých. Jde ale také o nás. Ten ženich na svatbě. To jsme přece také my. Jsou to naše životy, kterým dochází šťáva. Ztrácí se radost, protože všechno upadá do zaběhnutých kolejí povinností a formalit. Ne náhodou se vše děje na svatbě. Svatba, manželství, vztahy. Zde to docházení šťavy bývá celkem přirozené, patrné. V práci to můžeme zabalit, když nám přijde o ničem. V manželství? To je něco jiného. Ne nadarmo je manželství také podobenstvím vztahu Boha a člověka osobně. Je to pouto, které se může vyčerpat, upadnout do formalismu, do jakési podoby bez šťavy, bez jiskry. Prvotní zápal, nadšení a opojení střídá obyčejnost, která nesmírně vyčerpává. Je skoro až pouští, protože najednou není odkud vzít něco k občerstvení. Radost střídá spíše určitá zvykovost, která si říká, že už to nějak doklepu. To je reálná podoba krize, když dojde víno. Místo veselí chmurné vyhlídky. To se samozřejmě netýká jen manželských vztahů, ale života obecně, různých vztahů obecně. Ovšem text není konstatováním, jak to s námi je. Text ukazuje naději, jak to může být dál.

Zde bych upozornil na postavu Marie. Můžeme být jako ta Marie. Za prvé si uvědomuje, jaké je situace. Nebojí se říct, že je zle. Zároveň ale věří, že se dá něco dělat. Ví, komu to říct. A to je důležité. U ní to plyne ze vztahu. Ježíše zná, proto mu věří. Je to víra, která nemá konkrétní představu, jak se vše vyřeší. Prostě jen ví, že stačí dát málo, stačí dát to málo, co člověk má. Třeba pár věder vody. A stane se zázrak. Ježíš z toho obyčejného, povrchního, udělá něco, co není obyčejné a prostoupí lidské nitro.

Ježíš se zajímá o náš život. Přijde do něj, když ho pozveme. A řekl bych, že je dobře, když ho pozveme. Hezky to ilustruje správce té svatby. Jak je to obvykle, jak to vypadá bez Ježíše? Úžasný rozjezd. Málo komu chybí síly a nadšení, když se do něčeho pouští. Ale už tak nějak počítá, že v určité chvíli se vše zlomí a bude následovat dojezd. Je to taková vize života jako maratonu, kde neproběhneme plnou rychlostí cílovou páskou, ale kdesi hluboko v poli poražených se jí taktak prošouráme s určitou vnitřní pachutí z toho, co to do sebe všechno ládujeme. Ježíš se stává v životě rozdílovým hráčem. Ukazuje, že budoucnost, není jen pozvolný dojezd k nějakému konci. Jistě přijdou v životě krize, vyčerpanost. Přijdou chvíle, kdy už si řekneme, že to za moc nestojí a bylo by dobré jít jinam, tady to zabalit. Ovšem v těchto chvílích je kde brát radost a naději. Ježíš je ten rozdílový prvek, který připomíná, že je pořád se nač těšit. Vzdor vši rutině, nudě, je před člověkem stále něco úžasného. Těším se na to, co i zde společně budeme moci ještě prožít.

Pane Ježíši, dáváš radost naším životům. Ukazuješ, jak mohou být pestré, když v nich nejsme odkázáni jen sami na sebe, na své schopnosti a úsudky. Pomoz nám důvěřovat ve chvílích,

Neděle 16.ledna 2022

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Úterý, 03 Leden 2023 11:43 -

kdy nám dochází síly, kdy chybí radost a pokoj.

Amen.